

מן התלמוד

סדר נזיקין, סדר נזיקין, מסכת סנהדרין י"ד

רבי חנינא ורבי הושעיא הוה קא משתקיד רבי יוחנן
למיסמכינהו, לא הוה מסתיעא מילתא. הוה קא מצטער
טובא. אמרו ליה: לא נצטער מר, דאנן מדבית עלי קאתינן.
דאמר רבי שמואל בר נחמן אמר רבי יונתן: מניין שאין
נסמכין לבית עלי - שנאמר "לא יהיה זקן בביתך כל הימים".

א קא משתקיד - היה משתדל
לא הוה מסתיעא מילתא - לא הצליח הדבר
קאתינן - אנו באים

הסבר: רבי יוחנן השתדל להעניק סמיכת חכמים לרבי חנינא
ורבי הושעיא, אולם הדבר לא הסתדר, והוא הצטער על כך
מאוד. אמרו לו השניים: אל יצטער אדוני, שאנחנו ממשפחת
בית עלי, שבגלל חטאיהם נגזר עליהם שלא יהיו ביניהם
חכמים סמוכים. לכן משמיים מעבירים זאת.

תפילה לשלום חיילי צה"ל:

מי שברך אבותינו
אברהם יצחק ויעקב,
הוא יברך את חיילי צבא ההגנה לישראל
ואנשי כחות הבטחון,
העומדים על משמר ארצנו וערי אלהינו,
מגבול הלבנון ועד מדבר מצרים,
ומן הים הגדול עד לבוא הערבה
ובכל מקום שהם, ביבשה באויר ובים.
יתן !! את אויבינו הקמים עלינו
נגפים לפניהם!
הקדוש ברוך הוא ישמר ויציל את חיילינו
מכל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה,
וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.
ידבר שונאינו תחתיהם,
יעטרם בכתר ישועה ובעטרת נצחון.
יהי להם פתוח:
"כי !! אלהיכם ההלך עמכם,
להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם".
ונאמר: "אמן".

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי

המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר
לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	כניסת שבת: 16:13
ניו יורק:	כניסת שבת: 16:21
ישראל ת"א:	כניסת שבת: 16:27
גרמניה:	כניסת שבת: 15:39
ישראל ת"א:	כניסת שבת: 16:27
ישראל ת"א:	כניסת שבת: 17:06
ישראל ת"א:	כניסת שבת: 17:29

סדר נזיקין | מסכת סנהדרין דף י"ב - י"ח
פרשת וישג | כ"ח בכסלו - ד' בטבת תשפ"ה (29 לדצמבר 2024 - 4 לינואר 2025)

ואחינו כל בית ישראל
הנתונים בצרה ובשביה
העומדים בין בים ובין ביבשה
המקום ירחם עליהם
ויוציאם מצרה לרוחה

ומאכלה לאורה
ומשעבוד לגאלה
השתא בעגלא ובזמן קריב
ונאמר אמן

להצלחת חיילי צה"ל, השבת החטופים ורפואת הפצועים

חג חנוכה שמח!

דף י"ב: עיבור השנה

עם ישראל מונה את החודשים לפי מהלך הלבנה. בכל פעם שהלבנה מתחדשת, מתחיל חודש חדש. הלבנה מסמלת 12 סיבובים אחרי 355 יום (מעט יותר מ-354 יום). לעומת זאת, כדור הארץ מסים סיבוב סביב השמש כל 365 ימים. מאחר שעונות השנה נקבעות לפי סיבוב כדור הארץ סביב השמש, נמצא שחודשי הלבנה מפגרים אחרי השמש באחד עשר יום בכל שנה. לפיכך פעם בכמה שנים צריך להוסיף חודש לשנה, והרי לנו שנה בת שלושה עשר חודשים. שנה זו מכונה שנה מעוברת. אם לא יעשו כן, אחרי כמה שנים יצא שחודש ניסן יחול בחורף ולא באביב. אחת מהלכות עיבור השנה קובעת שאין מעברים אלא את חודש אדר, לכן בשנה מעוברת יש אדר א' ואדר ב' אבל לעולם לא יהיה שגבט א' ושגבט ב', או כל חודש אחר.

דף י"ג: "פר העלם דבר של ציבור"

בדף זה התלמוד עוסק במקרה בו הסנהדרין טעו והורו היתר בהלכה מסוימת, וכל העם נהג כהוראת הסנהדרין, ולבסוף התברר שהסנהדרין טעו, וכולם עברו איסור חמור המחייב קורבן חטאת. במקרה כזה אין כל אחד מביא קורבן, אלא מביאים קורבן חטאת אחד עבור כל הציבור. קורבן זה מכונה "פר העלם דבר של ציבור". "העלם דבר" - קורבן על חטא שעברו מפני שהאיסור נעלם מעיניהם. אדם יחיד, שמביא קורבן חטאת, סומך את ידיו על ראש הקורבן לפני שחיתו, ומתנדב על חטאו. מי סומך ידיו על ראש "פר העלם דבר של ציבור" שלושה מזקני הסנהדרין. מקרה זה נמנה במסכת סנהדרין בין המקרים שזקוקים להם שלושה זקנים.

דף י"ד: רבי יהודה בן בבא

רבי יהודה בן בבא חי בתקופה שלאחר פטולון מרד בר-כוכבא, שמרד נגד הרומאים. באותה תקופה נזר קיסר רומא, אדריאנוס, גזרות קשות נגד היהודים; בין היתר הוא רצה להשבית את משפטי התורה, ולכן הוא אסר את הסמיכה לדיונות - בימי קדם היה דין נסמך לדיונות על ידי שלושה זקנים, שאחד מהם נסמך על ידי מישהו שכבר נסמך, כך כל אחד נסמך מרבו עד הושיע בן נון שנסמך בידי משה רבנו. כך הורה אדריאנוס: כל רב שסמך תלמיד

מתפללים

לסבא יעקב יש ב"ה הרבה נכדים בגילאים שונים. לפני חנוכה הוא קרא לנכדו הבכור יהונתן, נתן לו סכום כסף מכובד, ואמר לו: "אלו דמי חנוכה לכל הנכדים. תחלק את זה בבקשה לכל הנכדים שלי לפי הבנתך", מבלי לפרט כמה לתת לכל אחד. יהונתן התלבט מה לעשות. האם לתת לכל נכד סכום כסף זהה, או אולי לגדולים לתת סכום גדול יותר ולתינוקות ולקטנים סכום קטן יותר.

מצד שני: אולי יותר נכון לתת סכום גדול יותר לנכדים הגדולים שיהנו ממנו יותר, ולנכדים הקטנים והתינוקות שלא כל כך מבינים מה הם קיבלו, לתת סכום כסף קטן יותר.

מצד אחד: מכיוון שסבא לא נתן לו הוראות ברורות, עליו לתת בדיוק את אותו הסכום לכל אחד מהנכדים בלי קשר לגילו.

מה עֵתְכֶם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה 'התפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה בצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

מן ההסטוריה

הקרב על משלטי חוליקאת

משלטי חוליקאת היו עמדות שהחזיק הצבא המצרי על גבעות במישור החוף הדרומי. לעמדות אלה הייתה חשיבות רבה, משום שהן אפשרו לצבא המצרי לנתק את הנגב ודרום מישור החוף משאר המדינה. במלחמת העצמאות התחוללו מספר קרבות קשים סביב משלטים אלה. במבצע ברק השתלטו חיילי צה"ל על האיזור, אולם נהדפו ממנו בהמשך בהתקפת פתע מצרית. במהלך מבצע "מוות לפולט" נעשה ניסיון להשתלט שוב על המשלטים, שהסתיים בכישלון ובאבידות כבדות. רק במהלך מבצע יואב הצליח צה"ל לכבוש את האזור בקרב שנחשב לאחד הנצחונות הגדולים במלחמת העצמאות, אם כי גם הוא עלה במחיר כבד. 63 הלוחמים שנפלו בקרבות חוליקאת מונצחים באנדרטאות באזור. אחד מהנופלים היה צבי גובר הי"ד שהיה בן 17 במוות.

חיילי גבעתי במשלטי חוליקאת אחרי כיבושם במבצע יואב (Wikipedia)

מי אנחנו?

1. שני אחים שנפלו במלחמת העצמאות.
2. הראשון נהרג בהתקפה על טירת שלום.
3. השני נפל בקרב במשלטי חוליקאת, שלושה חודשים אחריו.
4. היו בני 20 ו-17 במוותם.
5. על שמם נקרא היישוב "כפר אחים".

על המפה / כפר אחים

כפר אחים הוא מושב סמוך לקריית מלאכי. הוא הוקם בשנת 1949 על ידי עולים ממזרח אירופה בסמוך לחורבות הכפר הערבי קסטינה, ונקרא בתחילה קסטינה א' ויחיאל. בהמשך שונה שמו לכפר אחים, על שם האחים אפרים וצבי גובר ממושב כפר ורבורג הסמוך, שנפלו שניהם במלחמת העצמאות. בתחילה הוקם היישוב על שטח המחנה הבריטי הסמוך לקסטינה, אולם בהמשך הוקמה שם מעברה, והמשק החקלאי לא השתלב איתה. והמתיישבים עברו לכפר חקלאי שהוקם בסמוך לשם במימון ממשלת שוודיה, שביקשה להקים יישוב לניצולי שואה. כיום גרים במושב כ-900 תושבים.

האנדרטה לחללי מלחמת העצמאות בכפר אחים, בראש הרשימה צבי ואפרים גובר (Wikipedia, אריאל פלמון. אני יצרתי)

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0	
התלמי	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-560 אסתר המלכה	-422 חורבן ביתמ"ק ה-1 גלות בבל	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מרת תורה	דבורה הנביאה	מרת תורה	מרת תורה
495 חתימת התלמי	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-560 אסתר המלכה	-422 חורבן ביתמ"ק ה-1 גלות בבל	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מרת תורה	דבורה הנביאה	מרת תורה	מרת תורה
495 חתימת התלמי	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-560 אסתר המלכה	-422 חורבן ביתמ"ק ה-1 גלות בבל	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מרת תורה	דבורה הנביאה	מרת תורה	מרת תורה

לוחם יישובים

דבר תורה

כיצד מצליח יוסף לסלוח לאחיו שזרקו אותו לבור ורצו להמיתו? כיצד הוא לא מתנקם בהם על מה שעוללו לו? התשובה לכך עולה מדבריו של יוסף לאחיו כשהוא מתגלה אליהם. יוסף אומר: "לא אתם שלחתם אותי הנה כי האלוקים", ובכך מגלה לנו יוסף כי הוא חי את חייו בתודעה של שליחות.

אדם שמחפש כל הזמן את עצמו, מתקשה מאוד לקבל שינויים בתוכניות ושיבושים במה שהוא היה רוצה שיקרה. לעומת זאת, השליח מוכן מראש לקבל באהבה את כל מה שיגיע לפניו, שכן זוהי שליחותו ותפקידו, והוא מוכן לכל אשר נדרש ממנו למילוי משימתו. תודעת השליחות היא שהניעה את יוסף והיא שהובילה אותו שלא לשמור טינה לאחיו, ומכוחה הוא מתגלה אליהם באהבה.

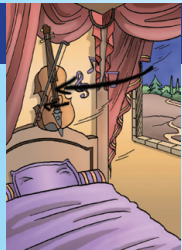

סדר זיקין | מסכת סנהדרין, דף י"ד - י"ח

להוראה - יהרג; כל חכם שייסמר להוראה - יהרג; כל עיר שבה יסמכו להוראה - תיחרב. רבי יהודה בן בבא החליט למסור את נפשו עבור הסמיכה, הוא זימן חמישה חכמים לשפדו מחוץ לעיר, באזור שבין שפרעם לאושא וסמר אותם. תוך כדי כך נודע לרומאים על קיום הסמיכה, ורבי יהודה הורה לתלמידיו לנוס מיד לכל עבר. כשהרומאים הגיעו למקום, הם מצאו בו רק את רבי יהודה בן בבא, שלא היה יכול לברוח ובכעסם נעצו בו שלוש מאות חצאים והרגוהו. רבי יהודה בן בבא היה אחד מעשרה הראוי מלכות.

דף ט"ו: נטע רבעי

במשך שלוש שנים אסור לאכול מפירותיו של עץ חדש והם מכונים "פירות עורלה". בשנה הרביעית כבר אפשר לאכול מן הפירות אך יש להם קדושה מסוימת וצריך לאכול אותם בירושלים עיר הקודש בלבד. פירות אלה מכונים "נטע רבעי". ומה עושה מי שבידו פירות רבעי, וקשה לו לעשות את הדרך הארוכה עד ירושלים? הוא יכול לקחת מעות בשווי של הפירות ולומר: מעות אלו יתקדשו תחת פירות הרבעי, פעולה זו מכונה "חילול", שהיא מחללת את קדושת הפירות. לימים, כשיעלה לירושלים יקנה במעות דבר מאכל ויאכלנו בקדושת "נטע רבעי" (אופן חילול זה דומה לחילול פירות מעשר שני, עליו למדנו פעמים אחדות).

דף ט"ז: כינור דויד

דויד המלך היה נוהג לקום כבר בחצות הלילה, ועוסק בתורה. כיצד ידע דויד המלך מתי חצות הלילה בדיוק? התלמוד מספר שדויד המלך תלה כינור מעל מיטתו, ובהגיע שעת חצות, רוח שנגיבה מכיוון צפון נענעה את מיתרי הכינור, או אז, השמיע הכינור קולות נגינה, ודויד המלך ידע ששעת חצות הלילה הגיעה. דויד המלך היה עוסק בתורה עד שהגיע עלות השחר. בעלות השחר כבר היו ידיו עמוסות בעבודה, כי חכמי ישראל השכימו לפתחו, והביאו להכרעתו שאלות בעניני ציבור.

דף י"ז: שני גורלות

גורל הדינים: משה רבנו נצטוו מפי הקב"ה למנות שבועים מזקני ישראל לסנהדרין, אילו המספר שבועים היה מתחלק לשתים עשרה בשונה - לא היתה כל בעיה, כי משה רבנו היה ממנה מספר דינים זהה מכל שבט. עתה לא היתה לו ברירה, והיה עליו למנות מעשרה שבטים מכל אחד שישה דינים, ומשני שבטים חמישה, יחד שבועים. משה רבנו לא רצה להחליט בעצמו מאילו שבטים ימנה רק חמישה כדי שלא להטיל הנאה בין השבטים, לכן הוא ערך גורל. הוא זימן שבועים ושנים אנשים הראויים להיות בסנהדרין וערך ביניהם גורל. גורל הבכורים: אחרי חטא העגל נבחר שבט לוי לעבודת בית המקדש במקום הבכורים, לפיכך ציפה הקב"ה לפדות את הבכורים כנגד הלויים. מאחר והיו יותר בכורים מאשר לויים לא נתן היה לפדות את כל הבכורים כנגד הלויים ו-273 בכורים היו צריכים לפדות את עצמם בכסף - חמישה שקלים. גם כאן משה ערך גורל לקבוע אילו בכורים יפדו את עצמם בכסף.

דף י"ח: פטור מהשבת אבדה

בדף זה לומדים על שלושה מקרים שבהם המוצא אבדה פטור ממצות השבת אבדה. מקרה א': פוהו בבית הקברות. התורה מצוה על הכוהנים שלא יטמאו בטומאת מת. לכן לכוהנים אסור להיכנס לבית הקברות. אם פוהו רואה אבדה בבית הקברות, אין הוא נכנס לבית הקברות כדי לקיים את מצות השבת אבדה, מפני שמצוה זו אינה דוחה את איסור הטומאה למת. מקרה ב': הפסד קמון. אם מוצא האבדה יפסיד סכום קטן גדול יותר מן האבדה, הוא פטור מן המצוה. מקרה ג': אדם מכווץ. אדם מכווץ המוצא אבדה שאין מכווץ לעסוק בה, פטור מן המצוה.

חידה!
לפניכם כמה עניינים שונים, שמילה אחת משותפת לכולם. מהי אותה מילה?
1. שעירי יום הכיפורים.
2. 70 הזקנים.
3. חלוקת ארץ ישראל.
4. עכן מעל בחרם.

(תולד וטגלדט סטוא תסל; תולד: טזחזמ)

שאלות שהוץ???
1. מדוע כל כמה שנים יש שנה מעוברת?
2. למה הרגו הרומאים את רבי יהודה בן בבא?
3. כיצד ידע דוד מתי חצות הלילה?
בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס אכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagralla@medison.co.il לציון את מס' העלון עליו אתם עונים.*בפיקוח רואה חשבון